

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 10 februari 1896, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om sådan ändring i gällande konkurslag, att borgenär förhindras att genom uppgifvande af oriktig fordran utöfva obehörigt inflytande på konkursförvaltningen.

I en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottets behandling hänvisad motion, n:o 63, anför herr *Akerlund*:

Konkurslagen stadgade såsom regel, att vid val till gode män eller sysslomän så ock uti alla andra mål, som rörde förvaltning af gäldenärs bo, gälde såsom beslut den mening, hvarom, bland närvarande borgenärer, de sig förenade, hvilkas fordringar sammanräknade utgjorde största beloppet, så framt dessa borgenärer derjemte utgjorde minst en fjerdedel af de röstande; och utöfvades rösträtten före inställelsedagen enligt de fordringar, en borgenär uppgifvits ega, samt, efter det borgenär på inställelsedagen eller sedermera bevakat fordran, efter storleken af det belopp, han sålunda bevakat.

Detta sätt för afgörande af frågor angående boets förvaltning och öfriga angelägenheter vore emellertid mindre betryggande.

Hvad först beträffade de frågor, som erfordrade afgörande före inställelsedagen, såsom godmansval m. fl., funnes, med nuvarande bestämmelser, ej nödig garanti emot att personer obehörigen och till boets skada utöfvade rösträtt med stöd af ogrundade fordringsanspråk, helst några fordringsbevis endast »så vidt ske kan» behöfde företes. Ännu betänkligare stälde sig saken med afseende å de konkursboets angelägenheter, hvilka skulle af borgenärerna afgöras å och efter inställelsedagen.

Bevakandet af fordran vore det faktum, som från och med inställelsedagen grundade rösträtt i en konkurs, och med lagens nuvarande

bestämmelser hade detta sin tillämpning, oafsedt om den fordran, som bevakats, egde någon giltig grund eller icke. Härigenom blefve en mindre samvetsgrann person, som ville för främjande af egennyttiga afsigter förskaffa sig obehörig röstöfvervigt i en konkurs, satt i stånd att förverkliga detta syfte blott genom att i konkursen bevaka en för ändamålet tillräckligt stor fordran. Visserligen skulle han, enligt konkurslagen, lägga de handlingar in, på hvilka han sin fordran grundade, men ingenting hindrade honom från att för ernående af sitt ändamål, t. ex. i fall han haft några affärer med gäldenären, skrifva räkningar å huru höga belopp som helst eller uppgifva sig hafva lidit eller möjligen komma att lida skada för huru högt belopp honom för godt syntes, så mycket mindre som för dylikt förfarande ingen straffpåföljd funnes stadgad, och ingen torde lagligen kunna hindra honom att i konkursen rösta för de »fordringar», han sålunda bevakat. För åstadkommande af den erforderliga personliga röstpluraliteten behöfde han endast förse sig med fullmagter från en och annan mindre fordringsägare, hvilka fullmagter synnerligen lätt brukade kunna anskaffas, hvarefter han sjelf, intill dess hans ogrundade fordringsanspråk blifvit lagligen underkända, hvilket kunde draga en ganska lång tid, gjorde sig till fullständig herre öfver konkursen och särskildt i sitt intresse, gäldenären och medborgnärer till förfång, dominerade valet till sysslomän, hvilka ju hade konkursboets medel och hela förvaltning om händer. Att så allt för ofta tillginge, torde vara så bekant, att motionären här ville anföra blott ett enda exempel derpå.

Uti en konkurs inom det län motionären tillhörde, hvilken ännu icke vore afslutad och troligen icke förrän i en aflägsen framtid slutade, bevakade en person omkring 70,000 kronor dels för förluster, som han »trodde» sig genom gäldenärens förvållande möjligen om fem à sex år eller längre tid derefter kunna få vidkännas, dels för andra fordringar, hvarför inga som helst rimliga skäl förefunnes. Efter anmärkningar från öfriga fordringsägare i konkursen hade allra största delen af bevakningen, eller öfver $\frac{6}{7}$ deraf, ogillats af vederbörande domstol, och resten af bevakningen, hvarom rättegång ännu påginge, blefve helt säkert äfven till större delen slopad, men den förmente fordringsägaren nådde det mål han åsyftade. Han valde sig sjelf jemte en god vän, som bevakat 100 kronor, till sysslomän i massan. Dessa togo nu om händer alla konkursmassans medel, och om redovisning någon gång kunde förväntas, så saknades efter all sannolikhet, åtminstone hos den omförmälde sjelfvalde sysslomannen, tillgångar. De verkliga fordringsägarnes utdelning blefve då ungefär lika med noll.

Då dylikt kunde ega rum, syntes det motionären vara uppenbart, att lagens stadganden i hithörande delar icke vore sådana de borde vara.

Motionären hemställer alltså,

att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar och tillägg i gällande lag, som i möjligaste mån förekomma, det borgenär genom uppgifvande och bevakande af giltig grund saknande fordringar må kunna utöfva ett oberättigadt inflytande på val af gode män och sysslomän samt i andra mål, som röra förvaltning af gäldenärs bo.

Utskottet förehade vid sistlidna års riksdag till behandling ett af bemälda motionär framställt förslag om ändringar i konkurslagen i samma syfte, som nu föreliggande motion afser. Till stöd för nämnda förslag hade motionären afgifvit en framställning af alldeles samma lydelse som den här ofvan återgifna. I afgifvet utlåtande, n:o 28, förklarade sig utskottet visserligen ense med motionären derutinnan, att det ansåge den nuvarande lagstiftningen angående utöfvande af rösträtt i frågor, som rörde konkursförvaltning, i så måtto otillfredsställande, att densamma icke lemnade tillräckliga garantier mot obehöriga personers deltagande i borgenärsbesluten, men då motionären uti sin framställning icke lemnat ens en antydan om den rigtning, hvori den af honom önskade lagförändringen skulle vidtagas för undanrödjande af antydda missförhållande, hemställde utskottet, att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Denna utskottets hemställan blef af båda kamrarne bifallen.

Icke heller denna gång har motionären på något sätt angifvit den rigtning, i hvilken lagförändring skulle vidtagas, och utskottet saknar sålunda anledning att frånträda sin vid 1895 års riksdag intagna ståndpunkt.

Utskottet hemställer följaktligen,

att herr Åkerlunds nu föreliggande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 februari 1896.

På lagutskottets vägnar:

E. VON KRUSENSTJERNA.